

ارزیابی و مدیریت ریسک یک اورژانس صحرایی نظامی

با استفاده از متد FMEA

علی صداقت، علی غنجال، منیره متقی، عبدالرضا دلاوری، رضا توکلی

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده توانبخشی - گروه علوم پایه

تاریخ پذیرش: ۸۷/۶/۳

تاریخ دریافت: ۸۷/۴/۱

خلاصه

مقدمه: FMEA ابزاری نظام یافته و یک روش پیشگیرانه کاملاً ذهنی بر پایه کار تیمی است که در تعریف، شناسایی، ارزیابی، پیشگیری، حذف یا کنترل حالات، علل و اثرات خطاهای بالقوه در یک سیستم، فرآیند، طرح یا خدمت (پیش از آنکه محصول یا خدمت نهائی به دست مشتری آن برسد). بکار گرفته می شود و لازمه آن پیشگویی خطاها و چگونگی جلوگیری از آنهاست. این پیشگویی توسط متخصصین امر که دانش و تجربه کافی درباره طرح فرآیند یا خدمت هستند صورت می پذیرد. به همین دلیل، انتخاب تیم و برنامه ریزی FMEA در اجرای کامل آن بسیار حائز اهمیت می باشد. انجام روش FMEA مستلزم یک سری گامها و رعایت یکسری قواعد است که در این تحقیق که تحت عنوان "ارزیابی و مدیریت ریسک اورژانس صحرایی با استفاده از متد FMEA" می باشد بکار گرفته شده اند. هدف این تحقیق معرفی و ترویج FMEA بعنوان یک ابزار مناسب، و آشنا نمودن و کمک گیری مسئولین و پرسنل بهداری از آن در بررسی خطاهای احتمالی سیستمی که در آن کار می کنند می باشد.

روش کار: مطالعه حاضر مطالعه ای توصیفی تحلیلی (کیفی) و مقطعی در مورد یک اورژانس صحرایی مورد استفاده در یکی از نیروهای سپاه می باشد. ابتدا یک اورژانس صحرایی مشخص مد نظر گرفته شد و از آن اورژانس توسط تیم کارشناسی بازدید بعمل آمد. وضعیت موجود و نقاط ضعف و قوت اورژانس بر اساس ماموریتی که بعهده داشت یادداشت گردید. در جلسات کارگروهی ابتدا حوزه و محورهای کار اورژانس بر اساس ماموریت ابلاغی آن مشخص گردید که شامل محورهای امداد و انتقال، درمان و دارو، بهداشت، و پشتیبانی بود. سپس به وظائف هر محور و خطاهایی که در هر وظیفه ممکن بود ایجاد گردد پرداخته شد. در گامهای بعدی به بررسی و رسم علل ایجاد کننده خطاها و اثرات مترتب از این خطاها بر مشتری، دادن نمره وخامت اثر خطا، دادن نمره میزان رخداد هر خطا، مشخص نمودن کنترلهای جاری و برنامه ریزی شده جهت شناسایی یا حذف حالت خطاها و دادن نمره احتمال کشف هر حالت خطا گردید. سپس با توجه به اطلاعات و نمرات داده شده به محاسبه میزان نمره RPN (نمره احتمال ریسک) هر حالت خطا پرداخته شد. نمرات احتمال ریسک بدست آمده (RPN) مرتب شدند و به شناسایی و اولویت بندی خطاهای مهم پرداخته شد. و از بین خطاهای مهم و کلیدی به ارائه اقدامات پیشنهادی برای پیشگیری از آنها پرداخته گردید و در نهایت راه کارهای اجرایی متناسب با هر حالت خطا پیشنهاد شدند.

نتایج: مشکلات عمده و اساسی محور امداد و انتقال بر اساس نمره RPN (۵۶۷-۱۹۲) به امور مهارتی، و در محور درمان و دارو بر اساس نمره RPN (۵۷۶-۱۹۲) به امور مهارتی و خطاهای انسانی، و در محور بهداشت بر اساس نمره RPN (۶۳۰-۱۷۵) به ضعف در بررسیها، نظارتها، و پیگیری امور، و در محور پشتیبانی بر اساس نمره RPN (۵۶۷-۱۹۲) به کمبود و نامناسب بودن وضعیت نیروی انسانی، و فضا و تاسیسات لازم برمی گشت. برخی خطاها با اینکه نمره RPN بالائی نداشتند ولی در منحنی رخداد و وخامت اثر خطا دارای اهمیت و اولویت بالائی می شدند و بالعکس برخی خطاها با نمره RPN بالا در منحنی مذکور دارای اولویت رسیدگی پائینی می شدند که برای آنها راهکارهای عملی ارائه شده است.

جمع بندی: در محور امداد و انتقال در کنار تامین نیازهای جانبی امداد و انتقال به مطلب ارتقاء مهارت در نیروهای کاری توجه ویژه مبذول گردد. در محور درمان و دارو در کنار تامین نیازهای جانبی درمان و دارو به مطلب کاهش خطاهای انسانی و ارتقاء مهارت در نیروهای کاری توجه ویژه مبذول گردد. در محور بهداشت ضمن رفع مشکل نیروی انسانی مناسب در این محور به بررسیها، نظارتها، و پیگیری امور توجه ویژه مبذول گردد. در محور پشتیبانی ضمن رفع مشکل نیروی انسانی مناسب (در ابعاد تامین، آموزش علمی و عملی، و انگیزشی) در این محور، به بهبود فضا و تاسیسات درمانی و ایمنی آن توجه ویژه مبذول گردد.

واژه های کلیدی: مدیریت ریسک، اورژانس صحرایی، ارزیابی، FMEA